

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 21 mars 2012

om Statligt stöd SA.29864 (C 6/10) (f.d. NN 1/10) som Tjeckien har beviljat företaget Czech Airlines a.s. (ČSA – Czech Airlines a.s. – möjliga statsstödskonsekvenser i samband med lån beviljat av Osinek a.s.)

[delgivet med nr C(2012) 1664]

(Endast den tjeckiska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2012/637/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

med beaktande av det beslut genom vilket kommissionen beslutade att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt⁽¹⁾, vad gäller stöd SA.29864 (C 6/10, f.d. NN 1/10, CP 371/2009)⁽²⁾,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha givit berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) I maj 2009 fick kommissionen på grundval av allmänt tillgänglig information kännedom om att det statligt ägda och i likvidation försatta företaget Osinek, a.s. (nedan kallat *Osinek*) hade godkänt ett lån på 2,5 miljarder tjeckiska kronor (ungefär 100 miljoner euro) till företaget ČSA – Czech Airlines, a.s. (nedan kallat ČSA). Genom skrivelser av den 14 maj 2009 och 24 september 2009 begärde kommissionen upplysningar av Tjeckien. Genom skrivelser av den 10 september 2009 och 25 november 2009 inkom Tjeckien med kompletterande upplysningar till kommissionen.
- (2) Genom en skrivelse av den 24 februari 2010 informerade kommissionen Tjeckien om sitt beslut om att med anledning av nämnda åtgärd inleda ett förfarande enligt artikel 108.2 fördraget om Europeiska unionens

⁽¹⁾ Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget ersatts av artikel 107 respektive artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut bör hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget i förekommande fall förstås som hänvisningar till artikel 87 respektive 88 i EG-fördraget. Genom EUF-fördraget införs även vissa ändringar av terminologin, t.ex. ersätts ordet "gemenskapen" med ordet "unionen" och "gemensamma marknaden" ersätts med "inre marknaden". Den terminologi som används i EUF-fördraget används genomgående i detta beslut.

⁽²⁾ Kommissionens beslut K(2010) 987 slutligt av den 24 februari 2010 (EUT C 43, 11.2.2011, s. 6).

funktionssätt (nedan kallat *beslutet om inledande av förfarandet*). Genom en skrivelse av den 26 april 2010 överlämnade Tjeckien sina synpunkter på detta beslut. Genom en skrivelse av den 6 juli 2010 ställde kommissionen kompletterande frågor, vilka Tjeckien besvarade den 15 september 2010.

- (3) Beslutet om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter på åtgärden.
- (4) Följande fyra berörda parter inkom med synpunkter till kommissionen: Travel Service and Icelandair Group den 10 mars 2011, Czech Connect Airlines a.s. den 11 mars 2011, JOB AIR Technic a.s. den 10 mars 2011 och ČSA den 14 mars 2011. Kommissionen har vidarebefordrat dessa synpunkter till Tjeckien, som har haft möjlighet att uttala sig om dem. Kommissionen mottog Tjeckiens kommentarer genom en skrivelse av den 12 maj 2011.

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

2.1 Lånet från Osinek

- (5) Den åtgärd som är föremål för granskning är ett lån som Osinek beviljade det tjeckiska nationella flygbolaget ČSA den 30 april 2009. Lånet betalades ut i tre trancher.
 - a) En första tranch på 800 miljoner tjeckiska kronor emottogs den 11 maj 2009.
 - b) En andra tranch på 900 miljoner tjeckiska kronor emottogs den 30 juli 2009.
 - c) En tredje tranch på 800 miljoner tjeckiska kronor emottogs den 24 september 2009.
- (6) Förväntad förfallodag var den 30 november 2010 med möjlighet till förlängning. Lånet beviljades med en räntesats som motsvarar 3M Prague Interbank Offered Rate (nedan kallad *tremånaders-PRIBOR*) plus 300 räntepunkter som riskpålägg, dvs. 5,51 % den dag låneavtalet under-tecknades. Räntan förföll till betalning kvartalsvis på den sista arbetsdagen i kalenderkvartalet (ränteperioden). Räntan beräknades dagligen från och med den dag som föregick avbetalningen av lånet från Osinek.

- (7) Enligt de tjeckiska myndigheterna motsvarade ett riskpålägg om 300 räntepunkter en korrekt riskmarginal med tanke på företagets finansiella situation, som av Standard & Poor's i kreditvärderingshänseende placerats i kategori B (sårbar finansiell situation) (nedan kallad *kategori B*), och på omfattningen på de säkerheter som ställdes för lånet, vilka uppgick till 110 % av lånebeloppet.
- (8) Säkerheterna utgjordes av byggnader på flygplatsen Prag-Ruzyně, mark, inventarier och reservdelar. Marknadsvärdet av de flesta av säkerheterna fastställdes av en oberoende expert. Fyra tillägg fogades till avtalet om lån från Osinek, som utvidgade och ändrade förteckningen över tillgångar som användes som säkerhet⁽¹⁾. De tjeckiska myndigheterna hävdar att alla dessa ändringar uppfyller villkoren i avtalet med Osinek, dvs. att det faktiska lånebeloppet inte får överstiga 90 % av värdet på säkerheterna vid någon tidpunkt eller den maximilånesumma som man enats om.
- (9) Lånet från Osinek återbetalades inte som ursprungligen avsetts. I stället frigjordes säkerheterna och den 30 juni 2010 omvandlades skulden till ett aktieinnehav (utbyte av skuld mot aktieinnehav).

Tabell 1

Överblick över tillgångar som utgör säkerheter för lånet från Osinek

Säkerhet	Värde i milj. tjeckiska kr	Värdet bestämt av	Användningsperiod
Driftsbyggnad – hangar F (inkl. marken under byggnaden)	[925–990] (*)	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 1 juni 2009	från den 11.5.2009 (första tranchen)
Administrationsbyggnaden "APC" (inkl. marken under byggnaden)	[735–770]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 5 juli 2009	från den 30.7.2009 (andra tranchen) till den 9.12.2009 (annullerad av det tredje tillägget)
Reservdelar (roterande reservdelar och/eller ersättningsmotorer)	[150–165]	Värderingen bygger på det bokförda värdet per den 30.9.2009	från den 24.9.2009 (tredje tranchen)
Reservdelar (roterande, för typ A310 (alla) och Boeing)	[520–575]	Värderingen bygger på det bokförda värdet per den 30.9.2009	från den 24.9.2009 (tredje tranchen) till den 25.1.2010 (fjärde tillägget)
Mark kring administrationsbyggnaden "APC"	[60–65]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 5 juli 2009	från den 23.7.2009 (första tillägget) till den 25.1.2010 (fjärde tillägget)
Marken omkring och i anslutning till hangar F	[105–115]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 5 juli 2009	från den 23.7.2009 (första tillägget)
Reservdelar, typ: A319/320	[265–290]	Bygger på det bokförda värdet	från den 23.7.2009 (första tillägget)
Reservdelar, typ: A310, ATR och Boeing	[440–485]	Bygger på det bokförda värdet	från den 22.9.2009 (andra tillägget)
Flygsimulator	[155–170]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 10 september 2009	från den 22.9.2009 (andra tillägget)
1 Boeing 737–55s, registreringsnummer: OK CGK	[140–155]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 7 december 2009	från den 9.12.2009 (tredje tillägget)
2 Boeing 737–55s, registreringsnummer: OK CGH, OK CGJ	[300–330]	YBN Consult – Znalecký ústav s.r.o., expertutlåtande den 7 december 2010	från den 9.12.2009 (tredje tillägget) till den 25.1.2010 (fjärde tillägget)
IT	[80–85]	PROSCON, s.r.o., expertutlåtande den 30 november 2009	från den 9.12.2009 (tredje tillägget)
Varumärket "ČSA CZECH AIRLINES"	[140–155]	Vladimír Čmejla, expertutlåtande den 30 november 2009	från den 9.12.2009 (tredje tillägget)
ČSA:s andel i ČSA Support, s.r.o.	[790–865]	PROSCON, s.r.o., expertutlåtande den 20 januari 2010	från den 25.1.2010 (fjärde tillägget)

(*) Affärshemlighet.

⁽¹⁾ Första tillägget gjordes den 23 juli 2009, det andra den 22 september 2009, det tredje den 9 december 2009 och det fjärde den 25 januari 2010.

2.2 Beslutets räckvidd

- (10) Beslutet om att inleda förfarandet av den 24 februari 2010 avser lånet från Osinek på 2,5 miljarder tjeckiska kronor på grundval av ett låneavtal som ingicks den 30 april 2009 och beaktar det faktum att säkerheterna för lånet redan hade frigjorts genom tjeckiska regeringens beslut nr 1343 av den 26 oktober 2009. Frigörandet av säkerheterna för lånet och omvandlingen av skulden till ett aktieinnehav (utbyte av skuld mot aktieinnehav) anmäldes till kommissionen den 12 maj 2010 (SA.30908 ČSA – Czech Airlines – omstruktureringsplan) och verkställdes i juni 2010. Föreliggande beslut berör därför bara lånet från Osinek om 2,5 miljarder tjeckiska kronor på grundval av låneavtalet av den 30 april 2009. Bedömningen av frigörandet av säkerheterna för lånet från Osinek och den därpå följande omvandlingen av skulden till ett aktieinnehav kommer att bli föremål för det slutliga beslutet i ärendet SA.30908.

2.3 Företaget Osinek

- (11) Osinek bildades som finansbolag för att övervaka nedläggningen av kolgruvor i Tjeckien och dessas vitalisering. Vid tidpunkten för lånet ägdes företaget till 100 % av tjeckiska myndigheter under finansministeriets tillsyn. Den 5 november 2008 försattes Osinek i likvidation. Före sin likvidation disponerade Osinek fortfarande över likvida medel och sökte enligt uppgift efter olika möjligheter att investera dem. Avtalet om lån från Osinek ingicks och undertecknades den 30 april 2009 på företagets vägnar av dess likvidator. För att fastställa möjliga risker med lånet beställde Osinek en ekonomisk analys av ČSA från en oberoende expert – European Business Consulting spol. s.r.o. (nedan kallad EBC) – samt ett rättsligt utlåtande av advokatbyrån JUDr. Jiří Rybář & JUDr. Pavel Štrbík.
- (12) Den 29 september 2009 undertecknande Osinek och Tjeckiens handels- och industriministerium ett avtal, enligt vilket Osineks fordringar på ČSA som härrörde från låneavtalet med Osinek överläts på ministeriet med anledning av likvidationsförfarandet. ČSA underrättades om denna överlåtelse samma dag. Den 8 mars 2010 avslutades Osineks likvidationsförfarandet.
- (13) Den 3 maj 2010 antog Tjeckiens regering beslut nr 333 om en omstruktureringsplan för ČSA (nedan kallat beslut nr 333), i vilket regeringen gav handels- och industriministeriet i uppdrag att lösa inteckningen för en del av säkerheterna före ökningen av ČSA:s aktiekapital. Omvandlingen av lånet till ett aktieinnehav (utbyte av skuld mot aktieinnehav) grundades rättsligt på ovannämnda beslut och verkställdes den 30 juni 2010.

2.4 Förmånstagaren – ČSA

- (14) ČSA har varit Tjeckiens nationella flygbolag alltsedan 1923. Det har sitt säte i Prag och bedriver sin verksamhet från flygplatsen Prag-Ruzyně. ČSA är det största flygbolag som är baserat på flygplatsen Prag-Ruzyně och betjänar 37 % av alla passagerare vars resa börjar eller slutar i Prag. ČSA är medlem i alliansen SkyTeam. Före omstruktureringen hade ČSA 51 flygplan. ČSA erbjuder reguljära lufttransporter (104 destinationer i 44 länder). Dessutom erbjuds charterflyg, godsverksamhet, markttjänster (företaget checkar in nära 60 % av alla passagerare på flygplatsen Prag-Ruzyně), flygplansunderhåll, utbildning av besättningar, catering samt drift av tullfria butiker på flygplatsen Prag-Ruzyně samt tullfri försäljning ombord.

2.4.1 Ägarstruktur

- (15) ČSA är ett statligt ägt företag. Tjeckien äger 95,69 % av aktierna via finansministeriet. Minoritetsägare är Česká pojišťovna, a.s. (2,26 %), huvudstaden Prag (1,53 %) och huvudstaden Bratislava (0,51 %).
- (16) När omstruktureringsprocessen avslutas avser staten att hitta en strategisk partner för ČSA. Som en förberedelse för den planerade privatiseringen beslöt den tjeckiska regeringen att bilda en ny bolagsstruktur genom paraplyföretaget Český Aeroholding, a.s. (nedan kallat ČAH).
- (17) Den 25 oktober 2011 godkände den tjeckiska konkurrensmyndigheten bildandet av ČAH, som ska innefatta ČSA, flygplatsen Prag-Ruzyně och ČSA:s nuvarande dotterbolag, dvs. Czech Airlines Handling, Holidays Czech Airlines, Technics and ČSA Services, s.r.o. ČAH:s förvaltning och struktur skulle innehålla inslag av en finansiell holdingstruktur i syfte att omstrukturera företagen som samlats i holdingbolaget, för att underlätta deras tillgång till kommersiell finansiering och för att förbereda dem för en kommande privatisering.

2.4.2 Företagets finansiella situation

- (18) ČSA hade svårigheter som avsevärt förvärrades 2009 när den ekonomiska krisen kulminerade. Även om företaget aldrig var i närheten av ett insolvensförfarande enligt tjeckisk rätt, visade dess viktigaste finansiella indikatorer på en klart negativ utveckling.

Tabell 2

ČSA:s nettoförmögenhet och aktiekapital åren 2006–2009 (i 1 000-tal tjeckiska kronor)

	2006	2007	2008	2009
Nettoförmögenhet	938 646	1 238 093	101 686	- 2 352 045
Aktiekapital	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

Källa: ČSA:s årsberättelse.

Tabell 3

Utvecklingen av ČSA:s finanser (i 1 000-tal tjeckiska kronor)

CZK (i 1 000-tal)	31.12.2006	31.12.2007	31.3.2008	30.6.2008	31.12.2008	31.3.2009	30.6.2009	30.9.2009	31.12.2009
Vinst/Förlust	- 396 951	206 600	[- 880 000 – - 800 000]	[- 180 000 - - 165 000]	470 057	[- 1 320 000 - - 1 190 000]	[- 1 840 000 - - 1 660 000]	[- 2 625 000 - - 2 365 000]	- 3 756 125
Omsättning ⁽¹⁾	23 375 950	23 399 853	[4 625 000 – 5 080 000]	[10 175 000 - 11 250 000]	22 581 692	[4 385 000 – 4 820 000]	[9 265 000 – 10 235 000]	[14 300 000 - 15 830 000]	19 789 620
Nettokassaflöde från driften	- 533 192	- 275 234	[- 1 110 000 - - 1 000 000]	[- 640 000 - - 580 000]	- 1 762 376	[- 1 230 000 - - 1 115 000]	[- 1 320 000 - - 1 195 000]	—	- 3 066 694
Skulder	6 476 911	4 391 070	[4 410 000 – 4 890 000]	[3 665 000 - 4 065 000]	6 494 752	[5 685 000 – 6 285 000]	[5 550 000 – 6 065 000]	[6 290 000 – 6 960 000]	6 581 325
Nettotillgångsvärde	11 679 439	10 161 647	[8 945 000 – 9 855 000]	[9 535 000 - 10 065 000]	10 418 871	[8 340 000 – 9 255 000]	[8 990 000 – 9 920 000]	[8 470 000 – 9 390 000]	[7 948 571 - 9 390 000]

Källa: ČSA:s räkenskaper.

⁽¹⁾ Uppgifterna om omsättningen under ett räkenskapsår är kumulativa.

(19) Företaget var vinstgivande åren 2007 och 2008. Dock försämrades affärsresultatet avsevärt år 2009. Omsättningen hade minskat något under de fyra föregående åren, men kassaflödet sjönk avsevärt. Skuldnivån var mer eller mindre stabil. Företaget kompenserade sina förluster genom att sälja tillgångar, särskilt under räkenskapsåret 2009.

(20) Under 2009 förvärrades situationen för företaget, särskilt under sommaren, som traditionellt är ČSA:s vinstgivande period.

2.5 Beslutet om att inleda förfarandet

(21) Den 24 februari 2010 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande. I sitt beslut uttryckte kommissionen tvivel på att ČSA vid mottagandet av lånet redan

befann sig i svårigheter i den mening som avses i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter⁽¹⁾ (nedan kallade *riktlinjerna*).

(22) Kommissionen uttryckte dessutom tvivel på att villkoren för Osineks lån till ČSA, med tanke på ČSA:s finansiella situation, utgjorde en ekonomisk fördel, som det mottagande företaget på normala villkor inte skulle ha fått på marknaden. Vidare ifrågasatte kommissionen, om lånet innehöll inslag av statligt stöd, att detta stöd kunde anses vara förenligt med reglerna för statligt stöd, särskilt de i kommissionens meddelande Tillfällig gemenskapsram för

⁽¹⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

statliga stödåtgärder för att främja tillgången till finansiering i den aktuella finansiella och ekonomiska krisen ⁽¹⁾ (nedan kallad *den tillfälliga gemenskapsramen*). Om lånet skulle anses innehålla statligt stöd, skulle åtgärden inverka menligt på konkurrensen, dvs. på företag som driver flyglinjer från flygplatsen Prag-Ruzyně eller som konkurrerar med ČSA och dess dotterbolag på andra marknader.

3. KOMMENTARER FRÅN TJECKIEN

- (23) I sitt svar på beslutet om att inleda förfarandet framförde Tjeckien sina synpunkter. Tjeckien ansåg att Osineklånet uppfyller principen om en privat investerare i en marknadsekonomi, eftersom det inte gav ČSA någon otillbörlig ekonomisk fördel.
- (24) Tjeckien påpekade särskilt att ČSA vid undertecknandet av avtalet om Osineklånet inte var ett företag i svårigheter, och inte blev det förrän i augusti 2009. Tjeckien hävdar att ČSA trots sina växande problem alltid har varit i stånd att säkra sin bärkraft. Situationen ändrades dock i slutet av 2008 och i början av 2009 och fortsatte att försämrans under året till följd av den världsomspännande lågkonjunkturen, som inverkade ogynnsamt på den globala transportmarknaden ⁽²⁾. Denna omständighet tillsammans med instabila oljemarknader och valutafluktuationer bidrog till försämringen av ČSA finansiella situation.
- (25) Under år 2009 förlitade ČSA sig på prognoser som byggde på det förutvarande årets resultat och förväntade sig avsevärt bättre resultat under sommarsäsongen. Resultaten för det första halvåret 2009, som rapporterades till ledningen i mitten av augusti, visade likväl en avsevärd nedgång i ČSA:s genomsnittliga intäkter i juni. I augusti 2009 stod det klart för ledningen att ČSA inte längre skulle vara i stånd att fungera utan omedelbara besparingar och externt finansiellt bistånd.
- (26) Med avseende på det möjliga inslaget av statligt stöd i Osineklånet förklarar Tjeckien att räntesatsen motsvarar kraven i meddelandet från kommissionen om en översyn av metoden för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (nedan kallat *meddelandet om referensränta*) ⁽³⁾. Tjeckien hävdar särskilt lämpligheten i att använda sig av tremånaders-PRIBOR som basränta för beräkningen av räntan på lånet, mot bakgrund av volatiliteten på finansmarknaderna vid den tidpunkt då Osineklånet undertecknades.

⁽¹⁾ EUT C 83, 7.4.2009, s. 1.

⁽²⁾ Passagerartrafiken på flygplatsen Prag-Ruzyně minskade med 6 % år 2009.

⁽³⁾ EUT C 14, 19.1.2008, s. 6.

- (27) ČSA är inte bedömt enligt kreditvärderingssystemet, varför Tjeckien inte kan lämna belägg för sitt antagande att ČSA uppfyllde kraven för kategori B vid tidpunkten för undertecknandet av Osineklånet. Tjeckien hänvisar dock till en rapport från ECB av den 27 april 2009, enligt vilken ČSA var solvent och kreditvärdigt.
- (28) Tjeckien upprepar argumentet att ČSA för att försäkra sig om lånet var tvunget att ställa säkerheter för minst 110 % under lånets hela löptid. Sälunda fick det faktiska lånebelopp som beviljades ČSA aldrig överskrida 90 % av värdet på samtliga panträtter. Tjeckien har bekräftat att detta krav uppfyllts i samtliga fall och har inlämnat värderingsutlåtanden om de tillgångar som användes som säkerhet för lånet.
- (29) Tjeckien hävdar dessutom att Osineks likvidator, med tanke på att företaget disponerade över avsevärda finansiella medel, därför sökte vinstgivande investeringsmöjligheter. Redan innan likvidatorn ingick lånet till ČSA gav han det oberoende konsultföretaget EBC och advokatbyrån JUDr. Jiří Rybář & JUDr. Pavel Štrbík i uppdrag att utarbeta en ekonomisk och rättslig rapport om låneerbjudandet. I EBC:s utlåtande bekräftades att ČSA kunde anses vara solvent och att risken var minimal för att ett lån till ČSA skulle kunna förorsaka Osinek förluster eller svårigheter. På grundval av detta utlåtande beslöt likvidatorn att ett lån till ČSA skulle vara ett förmånligt sätt att handskas med Osineks disponibla finansiella medel.
- (30) Enligt Tjeckien är villkoren för lånet dessutom förenliga med den tillfälliga gemenskapsramen, även i det fall kommissionen skulle finna att de är förmånligare än de som erbjuds på marknaden.

4. SYNUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (31) Under det formella granskningsförfarandet mottog kommissionen tre synpunkter från berörda tredje parter och likaledes från åtgärdens förmånstagare, som är föremål för undersökningen – ČSA (se skäl 4).
- (32) ČSA:s synpunkter återspeglar i princip Tjeckiens synpunkter på beslutet om att inleda förfarandet. ČSA återupprepar att lånet gavs på marknadsmässiga villkor, eftersom Osinek var en rationell aktör i en marknadsekonomi som mer motiverades av affärsmässiga än ekonomiska eller sociala mål. ČSA har även synpunkter på kvantifieringen av inslagen av möjligt stöd i det fall kommissionen skulle komma till slutsatsen att lånet från Osinek beviljades till en förmånlig räntesats, dvs. med antagandet att ČSA:s kreditvärdighet vore sämre än kategori B och/eller att säkerheten inte skulle värderas som "hög".

- (33) Alla berörda tredje parter är konkurrenter till ČSA och företrädas av samma advokatbyrå, varför deras resone-mang i viss utsträckning är identiska. De berörda tredje parterna hävdar att lånet från Osinek tillförde ČSA statligt stöd som gjorde att det kunde konkurrera ohederligt genom att debitera priser, som konkurrenter, vilka inte får något statligt stöd inte kan erbjuda utan att äventyra kostnadstäckning och rimlig vinst⁽¹⁾.
- (34) De berörda tredje parterna hävdar att ČSA hade allvarliga svårigheter redan före den 1 juli 2008. Dessutom menar de att lånet från Osinek beviljades till en avsevärt lägre ränta än vad en bank skulle kräva under liknande omständigheter, med tanke på ČSA:s finansiella situation, amorteringstidens längd, kvaliteten på säkerheterna och den låga sannolikheten att lånet skulle återbetalas. I detta fall skulle lånet från Osinek utgöra olagligt statligt stöd som är oförenligt med EU:s regelverk. En konkurrent som lämnade synpunkter hävdade att ČSA uppfyllde kriteriet att ha förlorat över hälften av sitt aktiekapital åren 2007, 2008 och 2009. Åren 2008 och 2009 hade dessutom över en fjärdedel av ČSA:s aktiekapital försvunnit under föregående 12 månader. Samma konkurrent anser att det med anledning av ČSA:s minskande aktiekapital år 2008 kan antas att företaget redan den 1 juli 2008 uppfyllde kriterierna på företag i svårigheter i den mening som avses i punkt 10 a i riktlinjerna.
- (35) De berörda tredje parterna hävdar vidare att det på grund av verksamhetens negativa kassaflöde, det stora antalet fordringsägare och förekomsten av finansiella åtaganden som förföll till betalning inom 30 dagar kan antas att företaget riskerade betalningsoförmåga redan från slutet av 2007, och borde därför från detta år ha betraktats som ett företag i svårigheter (enligt punkt 10 c i riktlinjerna).

5. TJECKIENS SVAR PÅ SYNPUNKTERNA FRÅN BERÖRDA PARTER

- (36) Tjeckien höll inte med om tredje parts synpunkter, utan instämde i synpunkterna från ČSA. Tjeckien vidhöll att lånet från Osinek beviljades till marknadsmässiga villkor och i samklang med meddelandet om referensränta. Dessutom hävdade de tjeckiska myndigheterna att ČSA kan fortsätta driften utan statligt stöd fram till andra halvåret 2009. Situationen vad beträffar ČSA:s tillgångar försämrades inte allvarligt ens under första halvåret 2009 och

deras värde ökade i realiteten från [8 340–9 255] miljoner tjeckiska kronor under första kvartalet 2009 till [8 990–9 920] miljoner tjeckiska kronor under andra kvartalet.

- (37) Tjeckien påpekar att även om ČSA offentliggör sina verksamhetsresultat i enlighet med tjeckisk och internationell redovisningsstandard har berörda tredje parter uteslutande baserat sina synpunkter på resultat som redovisats i enlighet med den tjeckiska redovisningsstandarden, vars metodik inte ger en rättvisande bild av driften av företaget. Räkenskaper som utarbetats i enlighet med internationell redovisningsstandard ger bättre information om företagets finansiella situation och är alltså lämpligare. ČSA använder sig av tjeckisk redovisningsstandard, eftersom företaget är skyldigt att göra detta enligt tjeckisk skattelagstiftning. ČSA:s verksamhet begränsar sig givetvis inte enbart till Tjeckien, utan är världsomspännande, och därför använder sig ČSA också av internationell redovisningsstandard. Tjeckien påpekar att internationell redovisningsstandard tillämpas av banker när de beslutar om utlåning, eftersom den anses vara mer exakt än tjeckisk redovisningsstandard.
- (38) Slutligen överlämnade Tjeckien belägg som visade att ČSA vid den tid då Osineklånet beviljades inte uppfyllde villkoren för insolvens enligt den tjeckiska insolvenslagen⁽²⁾.

6. FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD

- (39) Enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (40) De kriterier som fastställs i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa. För att fastställa om den anmälda åtgärden utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste således alla villkor nedan vara uppfyllda. Det finansiella stödet måste närmare bestämt

— beviljas av staten eller genom statliga medel,

— ge förmånstagaren en ekonomisk fördel,

— gynna vissa företag eller viss produktion,

⁽¹⁾ Kompletterande synpunkter lämnades av de berörda tredje parterna vad avser: a) överföringen av lånet från Osinek till aktieinnehav (utbyte av skuld mot aktieinnehav), b) den påstådda betalningen av ersättning till ordföranden i styrelsen och direktören för ČSA av den statligt ägda flygplatsen Prag-Ruzyně, c) överlåtelse lav ČSA:s tillgångar till den statligt ägda flygplatsen Prag-Ruzyně med därpå följande återleasing av ČSA, har inte något samband med detta ärende och kommer att analyseras i ett slutligt beslut i ärendet SA.30908 ČSA – Czech Airlines – omstruktureringsplan.

⁽²⁾ Lag nr 182/2006.

- snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen, och
- påverka handeln mellan medlemsstaterna.

6.1 Statliga medel och statligt ansvar

- (41) Begreppet statligt stöd avser alla beviljade direkta eller indirekta fördelar som finansieras med statliga medel, beviljade av staten själv eller någon mellanhand som agerar med givna befogenheter.
- (42) Därför måste det först fastställas om lånet från Osinek ska betraktas som statliga medel. Som nämns ovan ägdes Osinek vid den tidpunkt då lånet beviljades till 100 % av Tjeckiens finansministerium och av detta skäl, oavsett dess ställning som affärsföretag eller annan juridisk status, handlar det om ett offentligt företag i den mening som avses i artikel 2 b i kommissionens direktiv 2006/111/EG av den 16 november 2006 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet⁽¹⁾. Kommissionen anser därför att lånet från Osinek är finansierat med statliga medel.
- (43) EU-domstolen har dock också beslutat att även om en stat kan kontrollera ett offentligt företag och utöva ett avgörande inflytande över dess verksamhet kan man inte automatiskt anta att den utövar denna kontroll i ett visst konkret fall. Ett offentligt företag kan handla mer eller mindre självständigt beroende på i vilken utsträckning staten tillåter detta. Det blotta faktum att ett företag står under statlig kontroll räcker inte för att åtgärder som vidtagits av detta företag, som t.ex. det aktuella låneavtalet, ska anses kunna tillskrivas staten. Det är likaså nödvändigt att undersöka om offentliga myndigheter på ett eller annat sätt måste anses ha varit inblandade vid vidtagandet av åtgärden. På denna punkt har EU-domstolen angett att det kan härledas ur omständigheterna i det enskilda fallet och det sammanhang i vilket åtgärden vidtagits att en stödåtgärd som vidtagits av ett offentligt företag kan tillskrivas staten⁽²⁾.
- (44) Indikatorerna kan exempelvis utgöras av att företaget är införlivat i den offentliga förvaltningen, vilken verksamhet företaget bedriver och om denna utövas på marknaden under normal konkurrens med förhållande till privata företag, frågan om företagets organisationsform är offentligrättslig eller om det omfattas av den allmänna bolagsrätten, hur starkt inflytande myndigheterna har över företagets förvaltning och alla omständigheter som i det enskilda fallet pekar på att de offentliga myndigheterna är delaktiga eller att det är osannolikt att de inte är delaktiga i en åtgärd. Åtgärdens omfattning, dess innehåll och villkoren för dess genomförande ska även beaktas.

- (45) Kommissionen noterar att större delen av Osineks styrelseledamöter är företrädare för offentliga myndigheter (exempelvis finansministeriet osv.).
- (46) Osinek försattes i likvidation den 5 november 2008 genom beslut samma dag av den ende ägaren. Trots att likvidatorn enligt tjeckisk lag är förpliktad att agera självständigt och utan instruktioner från företagets styrelseorgan under likvidationsprocessen, noterar kommissionen vidare att likvidatorn var utnämnd av Tjeckiens finansministerium, som var ende aktieägare i Osinek.
- (47) De tjeckiska myndigheterna har dessutom försett kommissionen med expertutlåtanden från JUDr. Jiřího Rybáře och JUDr. Pavla Štrbika, som rekommenderade att likvidatorn, före beslut att bevilja ČSA lån, skulle konsultera Osinek aktieägare, alltså tjeckiska staten.
- (48) Vad gäller statens uppsikt över Osineks verksamhet konstaterar kommissionen vidare att Tjeckiens regering senare även fattade beslutet om att frigöra säkerheten för lånet från Osinek och byta ut skulden mot aktieinnehav i ČSA på grundval av beslut nr 333.
- (49) Kommissionens slutsats är därför att beslutet att bevilja Osineklånet kan tillskrivas tjeckiska staten. Osineklånet måste därför anses vara finansierat med statliga medel.

6.2 Ekonomisk fördel

- (50) Kommissionen noterar i enlighet med gällande principer i EU-rätten att om staten tillskjuter ytterligare kapital till ett "företag" på villkor som är bättre än normala marknadsmässiga villkor, så omfattas detta av artikel 107.1 i EUF-fördraget, eftersom följderna av ett sådant agerande skulle "gynna" detta konkreta företag i den mening som avses i ovan nämnda artikel. För att avgöra om staten har beviljat ett företag en ekonomisk fördel som det inte skulle erhålla på normala marknadsmässiga villkor, tillämpar kommissionen "principen om en investerare i en marknadsekonomi"⁽³⁾.
- (51) Enligt denna princip saknas inslag av statligt stöd om en privat investerare som är verksam på normala marknadsekonomiska villkor och som till sin storlek kan jämföras med de organ som förvaltar den offentliga sektorn, under liknande omständigheter skulle ha gjort ett lika stort kapitaltillskott. Kommissionen måste därför bedöma om också en privat investerare skulle ha verkställt den aktuella transaktionen på samma villkor. En hypotetisk privat investerares tänkta beteende grundar sig på beteendet hos en klok investerare, vars mål att maximera vinsten modereras av försiktighet vad avser godtagbara risknivåer för en viss avkastning. Enligt denna princip bör kapital som

⁽¹⁾ EUT L 318, 17.11.2006, s. 17.

⁽²⁾ EG-domstolens dom C-482/99 i målet Frankrike mot kommissionen (nedan kallad *beslut i Stardust Marine-målet*), REG 2002, s. I-04397, punkterna 52 och 57.

⁽³⁾ Förenade målen T-228/99 och -233/99, Westdeutsche Landesbank mot kommissionen, REG 2003, s. II-435 ff, punkt 251.

- staten direkt eller indirekt ställer till ett företags förfogande under omständigheter som motsvarar marknadens normala villkor inte betraktas som statligt stöd ⁽¹⁾.
- (52) I enlighet med etablerad rättspraxis är principen om en investerare i en marknadsekonomi också tillämplig på lån. Om principen tillämpas på lån infinner sig frågan om en privat investerare skulle ha beviljat mottagaren lånet på de villkor som det faktiskt har beviljats på ⁽²⁾. Härvidlag bedömer kommissionen om lånet beviljats på normala affärsvillkor och om sådana lån erbjöds av affärsbanker. Vad avser villkoren för sådana lån beaktar kommissionen särskilt både räntesatsen och den säkerhet som ställts för lånet. Kommissionen bedömer om den säkerhet som ställts räcker för att täcka hela lånet vid konkurs samt företagets finansiella ställning vid den tidpunkt då lånet beviljades ⁽³⁾.
- (53) Kommissionen noterar att ČSA är en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och därför betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 107 i EUF-fördraget. För att avgöra om lånet från Osinek beviljades till förmånliga eller marknadsmässiga villkor kontrollerade kommissionen om räntesatsen för lånet överensstämde med kommissionens referensränta i enlighet med meddelandet om referensränta, som tillämpas som mått på marknadsräntan.
- (54) Vad beträffar relevant datum som ska användas vid jämförelsen av räntesatsen för lånet med referensräntan ansåg kommissionen redan i beslutet om att inleda förfarandet att detta bör vara dagen för den rättsligt bindande akt som ligger till grund för beviljandet av lånet, dvs. den 30 april 2009 (den dag låneavtalet mellan Osinek och ČSA ingicks).
- (55) Tjeckien hävdar att ČSA vid den tidpunkten fortfarande hade tillgång till extern finansiering från privata banker och att det inte blev ett företag i svårigheter förrän i augusti 2009. I början av 2009 motsvarade ČSA:s kreditvärdering kategori B.
- (56) För att kontrollera Tjeckiens påståenden vände sig kommissionen till flera privata banker, som hade affärsförbindelser med ČSA. Kommissionen var intresserad av ČSA:s interna kreditvärdering under de första sex månaderna av 2009 och hur denna kreditvärdering ändrades mellan juli 2008 och juli 2009, vidare av villkoren för lån som beviljats ČSA under de första sex månaderna av 2009 och av ytterligare synpunkter på ČSA:s kreditvärdighet under de första sex månaderna av 2009. Tre privata banker lämnade information på villkor att den skulle förbli konfidentiell, bara skulle användas för kommissionens interna bedömning och inte skulle röjas för tredje part, inbegripet ČSA och de tjeckiska myndigheterna.
- (57) Även om alla dessa banker medgav att ČSA:s finansiella situation förvärrades i början av 2009 beviljades ČSA under första halvåret 2009 rörelsekapitallån och kreditfaciliteter. Den interna kreditvärderingen för ČSA i alla tre bankerna motsvarade i stort sett kategori B.
- (58) Kommissionen noterar att bankernas svar är konsekventa och av god kvalitet. Även om företagets interna kreditvärdering försämrades förefaller denna försämring inte ha varit stor nog för att motivera ett högre riskpålägg.
- (59) Såsom redan angavs i beslutet om att inleda förfarandet och på grundval av information från Tjeckien, noterar kommissionen därtill att UniCredit Bank i september 2008 beviljade ČSA ett medelfristigt (fyra år) rörelsekapitallån på 200 miljoner tjeckiska kronor med en flygsimulator som säkerhet. Till följd av avvikelser från de finansiella indikatorer som godkänts i låneavtalet höjde UniCredit Bank den 25 juni 2009 riskpålägget för lånet till ČSA från 160 räntepunkter (enligt avtalet från 2008) till 325 räntepunkter över en månads-PRIBOR (dvs. en årsränta på 5,10 % per den 25 juni 2009). Kommissionen noterar att denna räntesats som avspeglar försämringen av ČSA:s finansiella situation dessförinnan ligger under Osineklånets räntesats (5,51 % per år) och ungefär motsvarar referensräntan för företag i kategori B (med hög säkerhet).
- (60) Mot denna bakgrund är slutsatsen att ČSA i princip hade tillgång till extern finansiering vid den tidpunkt då lånet från Osinek beviljades och att ČSA:s kreditvärdighet under första halvåret 2009 motsvarade kategori B.
- (61) Bland de säkerheter som ställdes för lånet fanns byggnader på flygplatsen Prag-Ruzyně, mark, inventarier och reservdelar. Säkerheternas marknadsvärde fastställdes av

⁽¹⁾ Kommissionens meddelande till medlemsstaterna om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget och artikel 5 i kommissionens direktiv 80/723/EEG om offentliga företag inom tillverkningssektorn (EGT C 307, 13.11.1993, s. 3) punkt 11. Meddelandet avser tillverkningssektorn, men är tillämplig på övriga ekonomiska sektorer. Se mål T-16/96, Cityflyer, REG 1998, s. II-757, punkt 51.

⁽²⁾ Se målet T-16/96 Cityflyer Express mot kommissionen, REG 1998, s. II-757, punkterna 45 och 46.

⁽³⁾ Se meddelandet om tillämpning av artikel 92 och 93 i EG-fördraget och artikel 61 i EES-avtalet på statligt stöd inom lufttrafiksektorn (EGT C 350, 10.12.1994, s. 5).

oberoende tjeckiska experter med erfarenhet av att värdera tillgångar, vilka är registrerade antingen i expertinstitutens register eller i det centrala registret över auktoriserade experter och tolkar, som förs av Tjeckiens finansministerium ⁽¹⁾.

- (62) Kommissionen noterar att datumet för värderingsutlåntandet om en säkerhet i form av hangar F (se tabell 1) är den 1 juni 2009, medan den första tranchen av lånet från Osinek betalades ut den 11 maj 2009. De tjeckiska myndigheterna har lämnat in en förklaring från YBN Consult av den 6 maj 2009, som bekräftar värdet på den säkerhet som använts. Förklaringen ligger i linje med punkt 5.9.11 i Osineks låneavtal under förutsättning att hela värderingsutlåntandet lämnas in inom en månad från och med den dag den första tranchen utbetalas. Kommissionen noterar att detta villkor har uppfyllts.
- (63) Kommissionen har dessutom kritiskt analyserat de värderingsutlåntanden som lämnats in. De föranleder inte några tvivel, eftersom inga uppenbara felaktigheter har uppdagats, godkända metoder har tillämpats och värderingarna bygger på trovärdiga antaganden. Kommissionen anser därför att resultaten av värderingsutlåntandena

utgör en lämplig approximering av ett realistiskt marknadspris på de tillgångar som användes som säkerhet för Osineklånet. För en typ av säkerhet – reservdelar – bygger värdet på deras bokförda värde. Kommissionen anser att denna värderingsmetod är lämplig för denna typ av tillgång då reservdelar enkelt kan säljas och deras värde därför bör motsvara deras ursprungliga anskaffningskostnad minus ackumulerad avskrivning.

- (64) I låneavtalet stipulerades att det faktiska lånebeloppet inte får överstiga 90 % av värdet på säkerheten, dvs. att detta värde måste uppgå till minst 110 % av lånebeloppet. På grundval av inlämnad information uppgick vid den tidpunkt den första tranchen utbetalades i maj 2009 värdet på säkerheten minst till [110–117] %, vilket överensstämmer med låneavtalet av den 30 april 2009. Vid den tidpunkt då den andra tranchen utbetalades i juli 2009 uppgick värdet till [120–132] % och när den tredje tranchen betalades ut i september 2009 till [128–141] %. På grundval av tilläggen till låneavtalet med Osinek (se skäl 8) lades ytterligare tillgångar till som säkerhet och en del tillgångar frigjordes.

Tabell 4

Överblick över säkerheterna för Osineklånet under olika perioder

Datum för ändring	Utbetalning av lån (milj. tjeckiska kr)	Värdet på säkerheter (milj. tjeckiska kr)	% andel av säkerheternas värde
11 maj 2009	800	[880–935]	[110–117] %
23 juli 2009	800	[1 350 – 1 485]	[169–186] %
30 juli 2009	1 700	[2 040 – 2 240]	[120–132] %
22 september 2009	1 700	[2 485 – 2 760]	[146–162] %
24 september 2009	2 500	[3 190 – 3 535]	[128–141] %
9 december 2009	2 500	[3 275 – 3 615]	[131–145] %
25 januari 2010	2 500	[3 310 – 3 640]	[132–146] %

- (65) I meddelandet om referensränta förutsätts att "hög" säkerhet innebär en förlust i normalfallet på högst 30 %, vilket motsvarar ett värde på säkerheten som är minst 70 % av lånet. Kommissionen noterar att den säkerhet som ställts för lånet är avsevärt högre, något som ger en betydande marginal för eventuella avvikelser i värderingen av säkerheterna.
- (66) På grundval av meddelandet om referensränta skulle motsvarande räntesats vid den tidpunkten vara 5,16 % per år (basränta 2,96 % + 220 räntepunkter = 5,16 % per år).

Marginalen på 220 ränteräntepunkter avspeglar en kreditvärdering i kategori B, vilket bekräftats av privata banker, och de höga säkerheterna som beskrivs ovan.

- (67) Denna räntesats är lägre än den som tillämpades på Osineklånet (tremånaders-PRIBOR ⁽²⁾ + 300 räntepunkter), som den 30 april 2009 låg på 5,51 % per år.
- (68) En analys av den tillämpade räntesatsen (tremånaders-PRIBOR + 300 räntepunkter) och referensräntan + pålägg med 220 räntepunkter visar att dessa räntor är jämförbara när det gäller metoden att fastställa räntebasen liksom den övergripande nivån på de tillämpade satserna, inbegripet det relevanta riskpålägget.

⁽¹⁾ YBN Consult - Znalecký ústav, s.r.o. är ett expertinstitut behörigt att lämna expertråd inom det ekonomiska området och byggsektorn. PROSCON - s.r.o. är ett expertinstitut behörigt att lämna expertråd inom det ekonomiska området. Ing. Vladimír Čmejla är expert på inom ekonomi, patent och uppfinningar.

⁽²⁾ För daglig PRIBOR se http://www.cnb.cz/cs/financni_trh/penezni_trh/pribor/denni.jsp?date=DD.MM.RRRR

- (69) PRIBOR är referensvärdet för räntesatserna på interbankinlåning och beräknas (fixeras) genom referensbankernas noteringar för samförd inlåning (dvs. offerter). Denna beräkning sköts av beräkningsagenten för tjeckiska centralbanken och Czech Forex Club (Financial Markets Association of the Czech Republic – A.C.I.)⁽¹⁾.
- (70) Räntesatsen för Osineklånet bygger på PRIBOR beräknad med tre månaders förfallotid. Referensräntan grundas på en penningmarknadsränta på ett år. Kommissionen förbehåller sig rätten att använda kortare eller längre löptider i vissa fall.
- (71) En analys av utvecklingen av de två räntorna under Osineklånets löptid (april 2009–juni 2010) visar att båda räntorna verkligen är jämförbara. De genomsnittliga räntesatserna⁽²⁾ under perioden från april 2009 till juni 2010 är nästan desamma (4,77 % för PRIBOR + 300 räntepunkter, 4,79 % för referensräntan, jämte ett riskpålägg på 220 räntepunkter). Den lilla skillnaden på två räntepunkter beror på olika justeringsmetoder. PRIBOR justeras varje dag, medan referensräntan bara justeras en gång under ett par månader.
- (72) Mot bakgrund av detta kan den tillämpade räntesatsen godtas som ett lämpligt mått på marknadsräntan. Med utgångspunkt från meddelandet om referensränta överensstämmer åtgärden med marknaden och innebär därför inte någon ekonomisk fördel för ČSA.
- (73) Kommissionen noterar slutligen att ČSA:s räntebetalningar till fordringsägaren verkställdes i full överensstämmelse med villkoren i låneavtalet med Osinek⁽³⁾.

6.3 Selektivitet

- (74) Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget måste en åtgärd för att betraktas som statligt stöd gynna "vissa företag eller viss produktion". I föreliggande fall konstaterar kommissionen att Osinek endast beviljade ČSA lån. Åtgärden är alltså selektiv i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

⁽¹⁾ För metoden bakom uträkningen av PRIBOR se http://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/prib_cs.pdf

⁽²⁾ De genomsnittliga räntesatserna framräknas ur det aritmetiska genomsnittet av den månatliga tremånaders-PRIBOR + 300 räntepunkter i enlighet med tjeckiska centralbankens räntetariffer samt relevanta referensräntor + 220 räntepunkter mellan april 2009 och juni 2010 (för relevanta uppgifter se tabellerna på följande internetsidor: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/penezni_trh/pribor/prumerne_form.jsp och http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html).

⁽³⁾ Ränta betalades vederbörligen under fem efter varandra följande kalenderkvartal och vid ett tillfälle uttogs en avtalsenlig straffavgift till följd av en två dagar lång betalningsförsening.

6.4 Snedvridning av konkurrensen och inverkan på handeln

- (75) Vad beträffar det kumulativa kriteriet för statligt stöd är i detta fall effekten på handeln inom EU och snedvridningen av konkurrensen till följd av den omstridda åtgärden obestridlig, och de tjeckiska myndigheterna bestred heller inte detta. ČSA konkurrerar med andra flygbolag i Europeiska unionen, särskilt efter det att den tredje fasen i liberaliseringen av lufttransporterna trädde i kraft den 1 januari 1993 ("tredje paketet"). De aktuella åtgärderna gjorde att ČSA kunde fortsätta sin verksamhet och gjorde det möjligt för företaget att, till skillnad från andra konkurrenter, undvika följderna av sina svaga finansiella resultat.

6.5 Slutsats

- (76) Mot denna bakgrund anser kommissionen att åtgärden inte innehåller inslag av statligt stöd till förmån för ČSA, eftersom lånet från Osinek beviljades på villkor som en investerare i en marknadsekonomi skulle ha krävt. Särskilt bör framhållas att räntesatsen för lånet från Osinek överensstämmer med en referensränta enligt meddelandet om referensränta med hänsyn tagen till att ČSA:s kreditvärdering vid tidpunkten för lånet var kategori B, vilket också bekräftades av privata banker och att säkerheter hela tiden ställdes för lånet som var högre än 70 % av lånesumman, vilket föreskrivs i meddelandet om referensränta.

7. STÖDETS FÖRENLIGHET MED DEN INRE MARKNADEN

- (77) Kommissionen analyserade givetvis även, på grundval av den tillfälliga gemenskapsramen, huruvida åtgärden, i det fall den befanns ha inslag av statligt stöd, var förenlig med den inre marknaden enligt artikel 107.3 b i EUF-fördraget.

- (78) Lånet från Osinek beviljades 2009. Syftet med åtgärden är alltså att göra det lättare för ett företag att få tillgång till extern finansiering under en period när finanskrisen allvarligt stört kreditmarknaderna och när finanskrisen ("kreditstramning") generellt påverkar ekonomin och leder till allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier.

- (79) Den 17 december 2008 agerade kommissionen med anledning av krisen genom att anta den tillfälliga gemenskapsramen. Kommissionen pekade i den på "allvaret i den aktuella ekonomiska krisen och dess inverkan på medlemsstaternas ekonomier som helhet". Kommissionen drog vidare slutsatsen att "att vissa kategorier av statligt stöd är berättigade under en begränsad period för att avhjälpa dessa svårigheter och att de kan förklaras förenliga med den gemensamma marknaden på grundval av artikel 107.3 b i EUF-fördraget".

7.1 Förenlighet med avsnitt 4.4.2 i den tillfälliga gemenskapsramen

- (80) Åtgärden måste bedömas utifrån kraven i avsnitt 4.4.2 i den tillfälliga gemenskapsramen ("Stöd i form av subventionerade räntesatser").

Förenlighet vad avser den tillämpade räntesatsen

- (81) Enligt den tillfälliga gemenskapsramen måste den tillämpade räntesatsen minst motsvara centralbankens övernattnränta plus ett tillägg som motsvarar skillnaden mellan den genomsnittliga årliga interbankräntan och centralbankens genomsnittliga övernattnränta under perioden från den 1 januari 2007 till den 30 juni 2008, plus den kreditriskpremie som motsvarar förmånstagarens riskprofil, enligt meddelandet om referensränta.
- (82) Dagslåneräntan för Tjeckien var den 30 april 2009 1,45 % ⁽¹⁾. Skillnaden mellan den genomsnittliga årliga interbankräntan och centralbankens genomsnittliga dagslåneränta under perioden från den 1 januari 2007 till 30 juni 2008 var 68 räntepunkter.
- (83) Den kreditriskpremie som motsvarar förmånstagarens riskprofil uppgår till 220 räntepunkter. Denna premie bygger på en kreditvärdering i kategori B (se skäl 57) och en hög grad av ställda säkerheter med tanke på erbjudna säkerheter (se skäl 64 och 65).
- (84) Enligt den tillfälliga gemenskapsramen skulle räntan därför minst ligga på 4,33 % (1,45 % + 0,68 % + 2,20 %). Den faktiska räntan för lånet från Osinek var 5,51 %. Detta innebär att lånet från Osinek beviljades till en ränta som var högre än det minimum som anges i den tillfälliga gemenskapsramen.
- (85) I avsnitt 4.4 i den tillfälliga gemenskapsramen föreskrivs dessutom att två ytterligare villkor måste uppfyllas för att ett stöd ska anses vara förenligt:

Avtal som ingåtts före den 31 december 2010

- (86) För det första måste avtalet ha ingåtts senast den 31 december 2010. De sänkta räntesatserna kan tillämpas på räntebetalningar före den 31 december 2012.

- (87) Osineks låneavtal ingicks den 30 april 2009. Hela lånet skulle återbetalas på en gång den 30 november 2010. Låneavtalet uppfyller således det första villkoret.

Företaget befann sig inte i svårigheter den 1 juli 2008

- (88) För det andra befann sig förmånstagaren inte i svårigheter den 1 juli 2008.

- (89) I punkt 9 i riktlinjerna anges att det inte finns någon EU-definition av ett företag i svårigheter, med tillägget att kommissionen anser att "ett företag är i svårigheter om det inte med egna finansiella medel eller med medel från ägare/aktieägare eller långgivare kan hejda förluster som utan ingripanden från de offentliga myndigheterna leder till att företaget med största sannolikhet försätts i konkurs på kort eller medellång sikt".

- (90) I punkt 10 b i riktlinjerna klargörs att ett företag anses befinna sig i svårigheter: Om bolag med obegränsat personligt ansvar för bolagets skuld för åtminstone några av bolagsmännen, när över hälften av det bokföringsmässiga egna kapitalet har förlorats och mer än en fjärdedel av detta kapital förlorats under de senaste tolv månaderna.

- (91) År 2008 belöpte sig ČSA:s aktiekapital till 2 735 miljoner tjeckiska kronor. Beräknad på grundval av tjeckisk redovisningsstandard sjönk företagets nettoförmögenhet samma år till 101 miljoner tjeckiska kronor.

Tabell 5

ČSA:s nettoförmögenhet och aktiekapital åren 2007 och 2008 (i 1000-tal tjeckiska kronor)

2007	6/07	7/07	8/07	9/07	10/07	11/07	12/07
Nettoförmögenhet	[1 035 000 – 1 140 000]	[1 415 000 – 1 555 000]	[1 450 000 – 1 595 000]	[1 410 000 – 1 565 000]	[1 950 000 – 2 145 000]	[1 260 000 – 1 390 000]	1 238 093
Aktiekapital	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

⁽¹⁾ CZEONIA (Czech Over Night Index Average) definieras som genomsnittet av räntesatserna för alla oförsäkrade endagsinsättningar som referensbankerna gjort på interbankmarknaden. Den beräknas och offentliggörs av Tjeckiens centralbank (http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/penezni_trh/czeonia/denni.jsp).

2008	1/08	2/08	3/08	4/08	5/08	6/08
Nettoförmögenhet	[585 000 – 645 000]	[385 000 – 420 000]	[110 000 – 120 000]	[690 000 – 755 000]	[860 000 – 950 000]	[965 000 – 1 065 000]
Aktiekapital	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

	7/08	8/08	9/08	10/08	11/08	12/08
Nettoförmögenhet	[945 000 – 1 030 000]	[1 220 000 – 1 340 000]	[1 270 000 – 1 410 000]	[1 295 000 – 1 430 000]	[610 000 – 670 000]	101 686
Aktiekapital	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510	2 735 510

Källa: ČSA:s räkenskaper.

- (92) Även om mer än hälften av företagets aktiekapital redan hade försvunnit den 1 juli 2008 är det andra kriteriet i punkt 10 a i riktlinjerna inte uppfyllt, dvs. att mer än en fjärdedel av detta kapital förlorats under de senaste tolv månaderna. Förlusten av nettoförmögenhet ([31 570 000–34 875 000] tjeckiska kronor) under perioden från juni 2007 till juli 2008 motsvarar endast [0,8–1,5] % av aktiekapitalet.
- (93) Enligt punkt 10 c i riktlinjerna anses ett företag befinna sig i svårigheter när det uppfyller kriterierna enligt inhemsk lagstiftning för att bli föremål för kollektivt insolvensförfarande. De tjeckiska myndigheterna bekräftar att ČSA inte uppfyllde kraven för ett insolvensförfarande i den mening som avses i 3 § i tjeckiska insolvenslagen.
- (94) I punkt 11 i riktlinjerna fastslås också att även om inga av villkoren i punkt 10 uppfylls, kan ett företag fortfarande anses befinna sig i svårigheter, i synnerhet om de vanliga tecknen på att ett företag befinner sig i svårigheter föreligger, såsom ökande förluster, sjunkande omsättning, växande lager, överkapacitet, minskande kassaflöde, ökande skulder, stigande räntor samt att nettotillgångarnas värde sjunker eller hamnar på noll.
- (95) Utvecklingen av ČSA:s finansiella resultat under den aktuella perioden uppvisade inte någon tydlig negativ trend (se tabell 3). Företaget gjorde en förlust i slutet av 2006, men återhämtade sig och uppvisade positivt resultat 2007. Därefter noterades en förlust i slutet av första kvartalet 2008 på [800–880] miljoner tjeckiska kronor. Situationen förbättrades dock i slutet av andra kvartalet, dvs. per den 30 juni 2008. En liknande trend kan observeras när det gäller utvecklingen av kassaflödet. ČSA:s omsättning minskade långsamt på årsbasis under den aktuella perioden. Man kan dock inte dra slutsatsen att omsättningen minskade avsevärt före den 30 juni 2008.
- (96) Företagets skuld minskade mellan mars 2008 och juni 2008, varefter den åter ökade påföljande sex månader.
- Slutligen fluktuerade tillgångarnas värde under den observerade perioden utan någon tydlig tendens.
- (97) Avslutningsvis kan det sägas att utvecklingen före den 30 juni 2008 av de finansiella kriterierna, enligt punkt 11 i riktlinjerna inte tydligt uppvisar de typiska tecknen på ett företag i svårigheter. ČSA hade dessutom vid denna tidpunkt fortfarande tillgång till finansiering, vilket visas av att företaget i september 2008 kunde ta ett lån i en privat bank (se skäl 59).
- (98) Kommissionen noterar att stöd som är förenligt enligt avsnitt 4.4 i den tillfälliga gemenskapsramen får beviljas företag som inte befann sig i svårigheter den 1 juli 2008, men som sedermera hamnade i svårigheter till följd av den globala finansiella och ekonomiska krisen. Det faktum att ČSA senare blev ett företag i svårigheter inverkar därför inte på förenligheten enligt den tillfälliga gemenskapsramen.
- (99) Följaktligen anser kommissionen att ČSA den 1 juli 2008 inte var ett företag i svårigheter och därför var berättigat till en tillämpning av den tillfälliga gemenskapsramen.

7.2 Slutsats

- (100) Mot denna bakgrund, uppfyller lånet från Osinek villkoren enligt avsnitt 4.4 i den tillfälliga gemenskapsramen. Åtgärden skulle därför ändå vara förenlig med den inre marknaden enligt 107.3 b i EUF-fördraget också om lånet befanns innehålla inslag av statligt stöd.

8. SLUTSATS

- (101) Kommissionen drar slutsatsen att lånet från Osinek inte utgör statligt stöd. Även om det aktuella lånet skulle befinnas innehålla inslag av statligt stöd skulle åtgärden ändå vara förenlig med den inre marknaden enligt artikel 107.3 b i EUF-fördraget.

(102) Detta beslut omfattar inte frigörandet av säkerheten för lånet från Osinek och utbytet av skulden mot ett aktieinnehav som skedde den 30 juni 2010. Bedömningen av denna åtgärd kommer att bli föremål för ett slutgiltigt beslut i ärendet SA.30908.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den åtgärd som Tjeckien har genomfört till förmån för företaget České aerolinie, a.s. i form av ett lån på 2,5 miljarder tjeckiska kronor, som tillhandahölls av företaget Osinek, a.s. på grundval av ett låneavtal av den 30 april 2009, utgör inte stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om

Europeiska unionens funktionssätt, och är, oaktat detta, förenlig med den inre marknaden enligt artikel 107.3 b i nämnda fördrag.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Tjeckien.

Utfärdat i Bryssel den 21 mars 2012.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande
